

BİLSEM MÜZİK SINAVINDA ÖĞRENCİLERİN VE VELİLERİN SINAVA İLİŞİN FARKINDALIKLARINI ARTTIRMAYA YÖNELİK BİR ÇALIŞMA (AKSARAY İLİ ÖRNEĞİ)

A STUDY OF INCREASE STUDENTS' AND PARENTS' AWARENESS ABOUT THE EXAM IN THE BİLSEM MUSIC TALENT ASSESSMENT EXAM (AKSARAY PROVINCE)

Gülbahar URHAN¹

Başvuru Tarihi: 28.01.2021 Yayına Kabul Tarihi: 24.05.2022 DOI: 10.21764/maeuefd.889057

(Araştırma Makalesi)

Özet: İlköğretim (6-12) çağı yetenek alanlarının yaşanan deneyimlere göre farklılaştığı deneyimlemelerden edinilen tecrübenin oldukça önemli olduğu bir dönemdir. Seçme sınavları çocuklar için bu farklılaşmanın gerçekleştiği önemli anlardandır ve bu noktada sınav hakkında bilgili olmak, sınava bilinçli katılmak gibi kavramlar ön plana çıkar. Bunu farkındalık olarak tanımlarsak, bu kavramı çocuğun sınavdan kendisinden beklenenlerden ve sınav ortamından haberdar olması, seçme sınavında kendini ifade edebileceği bir duruma ulaşması olarak tanımlayabiliriz. Bu araştırmanın amacı BİLSEM müzik yetenek değerlendirme sınavında öğrencilerin sınavla ilgili farkındalıklarını arttırmak için neler yapılabileceği ile ilgili bir örnek çalışma yapmaktır. Bu amaçla saha çalışması için Aksaray seçilmiş ve BİLSEM müzik yetenek değerlendirme sınavına girmeye hak kazanmış öğrenci ve velilerinden, gönüllü olanlar ile farkındalık kazandırmayı amaçlayan 2 saatlik bir seminer gerçekleştirilmiştir. Katılımcılarla seminer öncesi ve sonrası ile BİLSEM sınavı sonrası görüşmeler yapılmış bu görüşmeler betimsel analiz yapılarak çözümlenmiştir

Anahtar Sözcükler: *Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM), üstün yetenekli çocuklar, aile, sınıf öğretmeni*

Abstract: Elementary school age (6-12) is a period in which talent areas differ based on the experiences gained and the experiences are very important. Competitive examinations are one of the important moments of this differentiation for children, and at this point, concepts such as being knowledgeable about the exam and attending the exam consciously stand out. If we define this as awareness, we can explain this concept as the child being aware of what is expected of him/her in the exam and the exam environment, reaching a state of mind where he can express himself in a competitive exam. The aim of this research is to conduct a sample study on what can be done to increase students' awareness about the exam in the BİLSEM music talent assessment exam. In line with this purpose, a 2-hour seminar aimed at raising awareness with volunteers from the students who were selected for fieldwork and qualified to take the BİLSEM music talent assessment exam and their parents was held. Interviews were made with the participants before and after the seminar after the BİLSEM exam, and these interviews were analyzed with descriptive analysis. It has been observed that the seminar helps students express themselves better at the time of the exam and helps the mental preparation students need in revealing their skills, which is the main purpose of the exam, by reducing the anxiety of being selected.

Keywords: *Center of Science and Art, gifted children, family, elementary school teacher*

1. Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi Müzik ve Güzel Sanatlar Eğitim Fakültesi, gulbaharurhan@mgu.edu.tr, ORCID.0000-0001-9733-6624

Giriş

İlköğretim yaş aralığındaki çocuklar yetenekli oldukları alanları ebeveynlerinin rehberliğinde keşfederler. Ebeveynin çocuğun yetenekli olduğunu varsayarak ısrarcı olduğu alanda devam eden çocuk bir başarısızlık ile karşılaşırsa başarısızlığına kendince bir neden yükler ve o neden ilerideki tüm performanslarını belirlemede önemli bir rol oynar (Şahin,1991; Levent, 2011). Çocuğun kendisi ile ilgili yargılara vardığı bu anlar çoğunlukla ölçme veya değerlendirme sınavlarının yapıldığı anlardır.

Çocuk bu tür sınavlar sonrasında deneyimlerine bağlı olarak gelecek dönemlerde sınavın yapıldığı yetenek alanına ilişkin bir tanımlamaya sahip olur ve bu tanımlamayı yaşayacağı diğer deneyimlerle pekiştirerek kendini tanımlamaya devam eder. Rasmussen ve Rasmussen'nin (2015) ilköğretim çağı öğrencilerinin kendi yetenek alanlarını tanımlarken, tanımlarının okulda ve öğrencilikte yaşadıkları deneyimlere göre farklılaştığını belirten çalışması da bunu destekler niteliktedir. Öğrencinin olumsuz sınav yaşantısının yetenek alanına olumsuz etkisini ortadan kaldırmak amacıyla öğrencilerin sınav hakkında bilgi sahibi olması, sınavın amacını, yöntemini bilmesi sınav sonucunun kendisini nasıl etkileyeceğinin farkında olması gibi önlemler alınması bu noktada önem taşır.

İlköğretim çağı çocukları yeteneklerine göre seçen kurumlardan biri Bilim ve Sanat Merkezleri'dir (BİLSEM). BİLSEM Millî Eğitim Bakanlığı tarafından okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim çağındaki (resim, müzik ve genel zihinsel yetenek alanında) yetenekli öğrencilerin örgün eğitim kurumlarındaki eğitimlerini aksatmayacak şekilde, bireysel yeteneklerini en üst düzeyde kullanmalarını sağlamak amacıyla açılmış kurumlar olarak tanımlanmıştır (MEB, 2019). BİLSEM'lerde öğrenci alımı seçme sınavları ile yapılmaktadır. Bu öğrenci seçimi MEB'in ilan ettiği yönerge çerçevesinde oluşturulan tanılama süreci ile belirlenmektedir.

Bu süreç şöyle ilerler; İlk olarak öğrenciler öğrencinin yaş grubuna göre sınıf öğretmeni tarafından aday gösterilir ve grup tarama sınavına girer. Bu sınav sonucunda MEB Özel Eğitim ve Rehberlik Genel Müdürlüğü tarafından açıklanan puan barajını aşan öğrenciler; genel zihinsel yetenek, resim veya müzik alanlarından en fazla ikisinin yetenek belirleme sınavına başvuruda bulunma hakkı kazanır. Yetenek alanlarına başvuru yapmak isteyen öğrenciler yine MEB Özel Eğitim ve Rehberlik Genel Müdürlüğü tarafından yetenek alanları için belirlenen puan barajını geçmiş olan öğrenciler içinden bakanlık tarafından belirlenen ölçütler doğrultusunda hazırlanmış yetenek sınavlarına girer ve değerlendirme sonuçlarına göre yerleştirilir (MEB, 2019).

Türkiye genelinde 81 ilde toplam 135 tane olan Bilim ve Sanat Merkez'i (BİLSEM) bulunmaktadır.

BİLSEM 'in 2017 yılı itibariyle 1. ve 2. sınıf öğrencilerini de kabul etmeye başlamasıyla, ilköğretim bloğundaki tüm öğrenci gruplarına eğitim verilmeye başlanmış böylece BİLSEM seçme sınavına giren çocuklar 6-12 yaş aralığındaki çocukları da kapsamıştır.

Literatür incelemesi yapıldığında araştırmacıların BİLSEM seçme sınavında yaşanan sorunları çeşitli başlıklar altında inceledikleri görülmektedir.

Bu araştırmalar içinde Yılmaz ve Tortop'un (2018) çalışması üstün yetenekli öğrencilerde başarısızlık sebeplerini konu almaktadır. Bu çalışmada üstün yetenekli öğrencilerde beklenmedik başarısızlık sebepleri sıralanmış ve bu sebepler arasında kurumlarda verilen eğitimin öğrencinin yetenek alanlarına uygun olmaması maddesinin altı çizilmiştir. Başarısızlığa müdahale yöntemleri arasında uzmanlar tarafından danışmanlık yapılmasının gerekliliğine değinilerek, bu danışmanlığın amacının da başarısız öğrenciyi daha başarılı bir öğrenci yapmak değil, başarının öğrenci tarafından istenen bir amaç olup olmadığına karar verilmesine yardımcı olmak olduğuna değinilmiştir.

Gökdemir (2017) üstün yetenekli öğrencilerin tanılama süreçlerini değerlendiren bir çalışma yürütmüştür. Bu çalışmada yabancı ülkelerde üstün yetenekli öğrencilerin nasıl tanılandıklarına da detaylı şekilde yer vermiş ve 2015 yılında Türkiye'de 64 ilde bulunan BİLSEM seçmelerine giren öğrenciler, veliler ve öğretmenler ile görüşme yapmıştır. Sonuçlarda velilerin aday gösterme ve tanılama sürecinde çocuklarını doğru yönlendirmeleri için öğretmen veya psikologlardan destek almaları gerekliliğine değinmiş ve yeni araştırma konuları içinde velilere yönelik bir eğitim programı olmasına ilişkin önerilerde bulunmuştur.

Yağlı (2011), Tantay (2010) ve Sezginsoy'un (2007) çalışmaları Bilim Sanat Merkezleri'ni yapısal olarak değerlendiren çalışmaları karşımıza çıkmaktadır. Sezginsoy çalışmasında (2007) BİLSEM içinde yaşanan sorunları yönetici ve öğretmenlerin düşüncelerini alarak tespit etmiştir. Çalışma önerilerinde ailelerin kurumun yapısı ile ilgili bilgilendirme içeren eğitimlere ihtiyaçları olduğuna dikkat çekmiş, tanılama sınavlarındaki kriterlerin ve içeriğin güncellenmesi gerekliliğini dile getirmiştir.

Tantay (2010) çalışmasında üstün yetenekli öğrenciler için özel öğretim modeli nasıl olmalı ve Türkiye'de mevcut öğretim programları göz önünde bulundurularak neler yapılması gerektiği sorularına yöneticiler, öğretmenler ve öğrencilerden görüş alarak yanıt aramıştır. Araştırmada

ebeveynlerin kendi elde edemedikleri başarıları çocuğun yeteneği sayesinde elde edebilecekleri düşüncesiyle kurumlara ve çocuklara yaptıkları baskının ilerleyen eğitim dönemlerinde çeşitli sorunları beraberinde getirdiği belirtilmiştir.

Yağlı (2011) İstanbul BİLSEM örneği içinde BİLSEM kurumunda yaşanan sorunları incelediği araştırmasında resim ve müzik yetenek sınavlarının geçerlik ve güvenirlikle ilgili sorun olmayacak şekilde planlanması gerektiğini vurgulamış, sınıf öğretmenlerinin yetenekli öğrencileri tanılamada sıkıntı yaşadıklarına değinmiştir.

Evin'e ait olan 2007 tarihli araştırma; BİLSEM müzik yetenek sınavı süreci ile ilgili yapılmış olan az sayıdaki çalışmalardan biri olarak dikkat çeker. Çalışmada BİLSEM müzik öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencileri tanılamada karşılaştıkları sorunlar; öğrencilerin belirlenmesi, kullanılan ölçme araçları, ölçme araçlarının hazırlanma süreci, fiziki şartlar ve araç-gereçlerin yeterliliği konulu başlıklar altında değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlarda tanılama sürecinde müzik öğretmenlerinin neredeyse yarısının öğrencilerin yeteneklerini belirlemede yetersiz olduğu bulgusu yer almıştır.

BİLSEM kurumlarında 2015'ten bu yana her yıl hazırlanan BİLSEM Öğrenci Tanılama ve Yerleştirme Kılavuzları incelendiğinde, alan sınavının kalitesi ile ilgili birçok iyileştirme çalışması yapıldığı görülür. Yapılan bu iyileştirmeleri müzik yetenek alanı tanılama sınavları özelinde incelersek şöyle bir sonuçla karşılaşırız. 2015-2016 yılında müzik yetenek alanına 2, 3 ve 4'üncü sınıf düzeyinde öğrenciler başvuru yapabiliyorken, 2017-2018 sınavı için 1. sınıftan itibaren öğrenci kabul edilmeye başlanmıştır. Sorular yıllar bazında gittikçe daha az bilgi gerektiren sorulara dönüştürülmüştür. 2015-2016 yılında sınav değerlendirme aşamaları işitme alanı, şarkı söyleme, çalgı çalma, müzikal üretkenlik iken 2017-2018 müzik- yetenek sınavları yaş gruplarına göre ilk kez ayrı ayrı tanımlanmış ve sınav aşamaları; *İşitme alanı*: ses tekrarı (tek, çift, üç ses), ezgi tekrarı (tonal, makamsal), ritim tekrarı, *müzikal farkındalık*; tempo farkındalığı, gürlük farkındalığı, artikülasyon farkındalığı olarak tanımlanmıştır. Bu seçme alanlarına *tonal aktarım* başlığı da ilk kez 2018-2019 yılında eklenmiştir. Ayrıca ilk kez 2018-2019 döneminde Millî Eğitim Bakanlığı tarafından müzik yetenek tanılama ile ilgili öğrenci ve velileri bilgilendirmeye yönelik videolar hazırlanmış ve paylaşılmıştır.

Literatürdeki araştırmalar bize BİLSEM kurumlarının veliler, öğrenciler ve öğretmenler tarafından kurumsal yapı olarak iyi tanınmadığı, öğrencilerin yetenek alanlarına bilinçli bir şekilde

yönlendirilmesinde sorunlar olduğunu göstermektedir. Araştırma konularında yetenek alanları özelinde tanılama sınav süreçlerinin incelendiği çalışmalara da ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.

Bu araştırmada yukarıdaki araştırma alanlarındaki ihtiyaçlar dikkate alınarak ilgili öğretim elemanları, sınıf öğretmenleri, BİLSEM müzik öğretmenlerinin fikir ve önerileri doğrultusunda müzik yetenek alanı tanılama sınavı için bilinçlendirme semineri planlanacak ve uygulanacak seminerin veli ve öğrencilere olan katkısı değerlendirilecektir. Çalışma sonucunda elde edilecek görüş ve önerilerin alan yazına katkı sağlaması umulmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Çocukların kendilerine uygun olan yetenek alanlarında eğitim alabilmeleri için ebeveynleri tarafından doğru yetenek alanlarına yönlendirilmeleri ve bu yetenek alanlarında eşit şartlarda seçme koşullarına tabi tutulması gerekir. Bu araştırmanın motivasyonunu çocukların yetenek alanlarının doğru tespit edilebilmesi ve yetenek alanı tanılama sürecinin sağlıklı ilerlemesinde etkili bir faktör olduğu düşünülen öğrencilerin ve velilerin sınav bilincini arttırmaya yönelik yapılacak bir seminerin etkilerinin ölçülmesi oluşturmaktadır.

Bu amaçla araştırmanın gerçekleştirilmesi için belirlenen alt amaçlar sırasıyla şu şekildedir;

1. Öğrencilerin BİLSEM müzik yetenek alanı tanılama sınavlarına yönlendirilme, hazırlık süreci ve sınavla ilgili ihtiyaç duyulan düzenlemeler hakkında akademisyenler, BİLSEM müzik öğretmenleri ve sınıf öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
2. BİLSEM müzik yetenek alanı sınavına yönlendirilen öğrencilerin ve velilerin müzik yetenek alanı belirleme süreci ile ilgili görüşleri nelerdir?
3. BİLSEM müzik yetenek alanı sınava giren öğrencilerin ve velilerin, BİLSEM müzik yetenek alanına ilişkin yapılan seminer ile ilgili görüşleri nelerdir?

Çalışmada Aksaray ili özelinde elde edilen tecrübenin gelecek yıllarda Aksaray BİLSEM seçme sınavları öncesi kullanımına sunulması ve Türkiye genelindeki BİLSEM'lerde yapılacak çalışmalara ve uygulama-iyileştirme önerilerine kaynak sağlayacak bir örnek olarak kullanılması planlanmıştır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden “tek durum çalışması” kullanılmıştır. Bu tür araştırmalarda tek bir analiz birimi vardır ve araştırma tek bir durumu inceleyerek o durumu, yer alan unsurları anlamaya yönelik bir araştırma modeli oluşturmayı amaçlar (Özden & Durdu, 2016, s.4).

Çalışma Grubu

Bu çalışmada, amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan uygun durum örnekleme kullanılarak çalışma grubu oluşturulmuştur. Bu yöntemle çalışma grubu araştırmaya katılmak isteyen, mevcut olan bireylerden oluşturulur (Christensen, Johnson & Turner, 2020). Araştırmada 2019 Aksaray BİLSEM müzik seçme sınavına giren ilköğretim 1., 2. ve 3. sınıf kademesinde okumakta olan 41 öğrenci ve onlara eşlik eden 39 ebeveyn (anne veya baba) içinden gönüllü olanlar ile sınırlandırılmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışmada veri toplama yönteminin yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış görüşme tekniği ile ilerlemesi planlanmıştır.

Yapılandırılmış görüşme tekniği. Bu tekniklerle akademisyenler, BİLSEM yetkilisi, öğrencilerin aday gösterilme sürecinde yer alan öğretmenler, veliler ve öğrencilerin, araştırmanın hedefleri kapsamındaki değerlendirmeleri ele alınmış ve raporlaştırılmıştır. Burada kullanılan yarı yapılandırılmamış görüşme tekniği, bir sohbet havası içinde karşılıklı konuşularak duygu ve düşüncelerin ortaya konulması şeklinde kullanılır (Sönmez & Alacapınar, 2013, s.108)

Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği literatürde mülakat ihtiyacı olan araştırmalarda sıklıkla kullanılan bir yöntemdir. Bu teknikle veri almak için açık uçlu sorulardan oluşan bir form hazırlanmıştır (Yıldırım & Şimşek, 2018) Araştırmanın amacına yönelik olarak araştırmada sırasıyla;

- Sınıf öğretmenleri, bireysel değerlendirmede yer alan öğretmenler ve alan uzmanlarının gözünden öğrencilerin sınava hazırlık sürecinin ve yapılacak seminerin gerekliliğinin değerlendirilmesi,
- Katılımcıların (öğrenci ve veliler) seminer öncesi yetenek belirleme sınavı içeriği, bölüme yönlendirilme nedenleri ile ilgili görüşlerinin alınarak sınav bilinç düzeyleri hakkında bilgi alınması,
- Katılımcılar ile yetenek sınavı sonrası yapılan görüşmeler sonucunda seminerin katkısının değerlendirilmesi.

Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiş ve raporlaştırılmıştır. İçerik analizinde görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşleri çarpıcı bir biçimde yansıtılarak doğrudan alıntılara sık sık yer verilir. Bu tür analizde amaç elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır. Bu amaçla elde edilen veriler önce sistematik ve açık olarak betimlenir. Daha sonra yapılan bu betimlemeler açıklanır, yorumlanır ve neden-sonuç ilişkileri irdelenerek birtakım sonuçlara ulaşılır (Yıldırım & Şimşek, 2018, s.224).

Bu çalışmada katılımcıların görüşleri kendi cümleleri ile italik şekilde yazılarak ve fotoğraf olarak eklenmiş, alıntının hangi katılımcıya ait olduğu katılımcıların gerçek isimleri yerine kod kullanılarak verilmiş ve bulgular nitel araştırmalarda uzman bir müzik eğitimcisine danışılarak, ondan gelen dönütlerle yorumlanmıştır. Nitel araştırmalarda, geçerlik ve güvenirliği artırmanın ölçütlerinden bazıları; doğrudan alıntılara yer verilmesi, alıntılarının kime ait olduğunun belirtilmesi, verilerin ayrıntılı bir şekilde rapor edilmesi, araştırma süreci ile yöntemlerin açıklanması, verilerin anlamlı bir bütün oluşturması, sonuçların alternatif çalışmaların sonuçlarıyla karşılaştırılması ile yapılır (Yıldırım & Şimşek, 2018; Yıldırım, 2010). Çalışma küçük bir grupta yapılan durum çalışması olduğu için çalışmadan elde edilen veriler genellenebilir değildir ancak öğrenci ve velilerin yaşadığı bu tecrübeden elde edilen verilerin bir paylaşım aracı olması ve yapılacak yeni çalışmalara veri sağlaması amaçlanmıştır.

Bulgular

Sınıf Öğretmenleri, BİLSEM Müzik Öğretmenleri ve Öğretim Elemanlarının Gözünden Öğrencilerin BİLSEM Yetenek Alanı Sınavlarına Hazırlık Süreçlerinin Değerlendirilmesi ve Yapılacak Seminerin Gerekliliğine İlişkin Bulgular

Bu bölümde 3 sınıf öğretmeni, 2 BİLSEM müzik öğretmeni, 2 erken müzik eğitimi alanında uzman akademisyen ile görüşme yapılarak notlar alınmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin bulgular. Sınıf öğretmenleri ile yapılan görüşmede “Değerlendirmeye katılan öğrenciler ve velilerin BİLSEM yetenek belirleme sınavı ile ilgi genel görüşleri nasıldır?” sorusu sorulmuştur. Öğretmenler, öğrencilerin seçme sınavını bir başarı veya başarısızlık ortamı olarak tanımlamaya meyilli olduklarını, velilerinin de BİLSEM sınavına çocuklarını bu bakış açısıyla hazırladıklarını dile getirmiş, görüşme sonucunda sınavlardaki deneyimlerine dayanarak öğrencilerin ve velilerin bilinçlendirilme ihtiyacının olduğu ortaya koyulmuştur. Öğretmenlerin yanıtlarından örnekler aşağıda yer verilmiştir.

Örn: (Ö-öğretmen 1.) “.....okulumuzda müzik öğretmeni olduğu için öğrencileri yönlendiriyor. Ancak her okulda müzik öğretmeni maalesef yok. Sınıf öğretmenin bu konuda bilgi sahibi olması öğrenci için oldukça önemli.” diyerek görüşlerini bildirmiştir.

Örn: (Ö-öğretmen 2.) “Veliler BİLSEM’de çocuklarının okumasını çok önemsiyor. Bu durumda öğrenci baskı altında oluyor. Velileri biz haberdar ediyoruz. Veliler BİLSEM’e etüd merkezi gözüyle bakıyor. Velilere yönelik bilgilendirme toplantısı yapılmalı ki çocuklarını bilinçli olarak sınava hazırlasınlar” Demiştir.

Örn: 3 (Ö-öğretmen 3.) “Sınıf öğretmenlerimiz hem veliyi hem de öğrenciyi bilgilendiriyor. Çoğu velimiz BİLSEM’in amacını bilmiyor. Etüd merkezi olarak düşündüklerinden diğer seçme sınavlarına hazırlar gibi hazırlanıyorlar.”

Öğretmenlere sorulan ikinci soru “Değerlendirmeye girmeye hak kazanan öğrenci ve veliler ile yapılacak sınava yönelik seminer çalışmasının yararlı olabileceğini düşünüyor musunuz?” dur. Bu soruya yönelik cevaplar şu şekilde olmuştur.

Örn: 1 (Ö-Öğretmen 2.) “Okulumuzda bir müzik öğretmeni var. Ancak her okulda müzik öğretmeni ne yazık ki yok. Sınav ile ilgili tüm bilgilendirmeyi müzik öğretmenimiz yapıyor. Bazı veliler çocuklarına bu sınava yönelik ders aldırıyor. Çocuklar arası eşitliği sağlamak için maddi imkânı olmayan ailelere ve bilinçli olmayan veliler için bir seminer faydalı olacaktır.”

Örn: 2 (Ö-Öğretmen 1.) “Biz özel bir okuluz. Her alandaki değişiklikten ilk önce bizim bilgimiz oluyor ve öğretmenlerimizi bilgilendiriyoruz. Öğrencilerimiz velilerimiz oldukça bilinçli. BİLSEM gibi bir

okula ilçelerden köylerden de öğrenci seçilebilmeli bu açıdan bakıldığında sınav eşitliğinin sağlanması için eğitimin faydalı olacağını düşünüyorum.” sözleriyle ifade etmiştir.

Örn: 3 (Ö-Öğretmen 3.) “Veliler çocuklarını sadece boş kalmasın diye yetenek sınavına yönlendirebiliyor. Çoğu zaman yapmayın diyemiyoruz. Seminer içeriği sınava yönelik hazırlığın yanında çocuğunun yeteneğini nasıl fark edersiniz, onu yetenek sınavı gününe kadar nasıl desteklemelisin gibi sorulara da yanıt verici şekilde hazırlanırsa faydalı olacaktır.”

Bu sorudan alınan yanıtlara bakıldığında; öğrencilerin sınavın genel amacını bilmesi, velilerin çocuklarını doğru yönlendirmesi, sınava kadar olan sürecin öğrenci ve veli tarafından faydalı değerlendirilmesi için öğrencilere ve veliler ayrı ayrı yapılacak seminerin taşra diye kabul edeceğimiz illeriden başvuru yapan öğrenciler başta olmak üzere gerekli olduğu görüşüne ulaşılmıştır.

BİLSEM müzik öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin bulgular. BİLSEM müzik öğretmenleri ile yapılan görüşmede; Öğretmenlere “Bireysel değerlendirme ile ilgili öğrencileri bilgilendiriyor musunuz ve müzik yetenek alanı bireysel değerlendirme öncesinde öğrencilere ve velilere yönelik bilinçlendirme seminer yapılmasını faydalı buluyor musunuz?” sorusu sorulmuştur.

Öğretmenler sınav sorularının hazır bulunuşluk gerektirmediğini ancak BİLSEM yetenek sınavları ile ilgili yayınlanan sınav tanıtım videosunu çocukları sınav öncesi toplayarak izletmeler de öğrencilerin yaşlarının küçük olması sebebiyle sınav esnasında mutlaka ön bilgilendirme gerektiğini dile getirmiştir.

Örn: 1 (Ö-Öğretmen 1.) “Yaşları küçük olan öğrenciler veliler ile sınava giriyor. En az 10 dakika öğrencinin kendini rahat ifade etmesi için hazırlık yapıyoruz. Tabi bu süre bazıları için yeterli olmuyor. Nelerle karşılaşacaklarını bilerek gelmeleri sınav ortamında kendilerini daha iyi ifade etmelerini ve bizler için sınavın verimli geçmesini sağlayacaktır.”

Örn: 2 (Ö-Öğretmen 2.) “Özellikle birinci sınıf öğrencileri sınav ortamına uyum sağlamak ile ilgili oldukça fazla problem yaşıyor. Annelerinden ayrılmak istemeyen öğrenciyi ikna etmemiz bazen saatler alıyor. Hiç böyle bir ortama girmedikleri için uyum sağlayamıyorlar. Öğrencilerle sınav esnasında kendilerini rahat hissetmeler için de ayrıca zaman ayırıyoruz. Çoğu öğrenci sınav başladığında ne yapacağını anlayamadığı için stres oluyor. Bazen hayatı boyunca tek başına şarkı söylememiş öğrencilerle de karşılaşıyoruz. Yetenekli öğrencilerin de kendilerini ortaya koyabilmeleri için bir alışma, tekrar etme aşamasına ihtiyaçları olduğunu düşünüyorum.”

İlgili öğretim elemanlarının görüşlerine ilişkin bulgular. Erken müzik eğitimi döneminde müzik yetenek sınavları alanında çalışmalar yapmakta olan öğretim üyeleri ile yapılan görüşmelerde uzmanlara “*BİLSEM müzik yetenek alanı bireysel değerlendirme hazırlık süreci ve yapılma şekli ile ilgili neler düşünüyorsunuz? Sizce ilkokul yetenek alanı bireysel değerlendirme öncesi öğrencinin ve velinin dâhil olacağı sınav bilinci kazandırma seminerinin yapılması ne kadar faydalı olur?*” soruları yöneltilmiştir. Alan uzmanlarının görüşleri şu şekildedir.

Örn: 1 (U - Uzman 1.) “*BİLSEM müzik sınavı yetenekli öğrencilerin seçimi için uygun aşamaları barındırmaktadır ancak ilkokul çağındaki çocukların müzik yeteneklerini keşfetmeye yönelik olan müzik dersi, sınıf öğretmenleri tarafından ve haftada sadece 1 saat verilmektedir. Müzik öğretmenleri olan okullar merkezlerde yer alan seçkin okullardır. Bunun yanında çoğu aile bilinçsizdir. BİLSEM’lerin yayınladığı seçme sınavı bilgilendirme videoları ve kılavuzlarının bu nedenle yetersiz olduğunu düşünüyorum.*” (Bilkent Öğr. Ü.)

Örn: 2 (U - Uzman 2.) “*Konservatuvarlara kabul sınavları ile BİLSEM giriş sınavlarının içerik olarak aynı planlandığı görülmektedir. Ancak ülke şartları düşünüldüğünde BİLSEM’lere başvuru yapan öğrencilerin çok azı müzik yetenek belirleme sınavlarında karşılaşacaklarından haberdardır. İlköğretim okullarında müzik derslerini sınıf öğretmenleri vermektedir. Verilecek sınav öncesi eğitimin öğrencilerin farkındalıklarını arttırması, sınav kaygılarını azaltması, kendilerini daha iyi ifade etmeleri için faydalı olacağı kesindir.*” (Gazi Üni. Öğr. Ü.)

Verilen yanıtlar incelendiğinde alan uzmanlarının seminerin; öğrenci ve velilerde olumlu bir gelişme yaratacağına ilişkin yanıtlar verdikleri görülmektedir.

BİLSEM seminer öncesi ve sonrası öğrenci ve velilerle yapılan görüşmelere ilişkin bulgular. Seminerde yapılan bilgilendirmenin çerçevesi uzman görüşleri doğrultusunda şöyle şekillendirilmiştir; Seminer iki oturum olacak ve bir tam gün sürecektir. İlk oturumda veliler, ikinci oturumda öğrencilerle çalışılacaktır. İçerik başlıkları aşağıdaki şekilde planlanmıştır:

Veliler için hazırlanan konu başlıkları;

4. BİLSEM kurumunun tanıtılması (programlar, kurum amacı hedefleri.)
5. Müzik yetenek alanı değerlendirme sınav aşamalarının tanıtılması,

6. Müzik yeteneğinin belirleyici göstergelerinin anlatılması, çocukların seçme sınavına hazırlarken nelere dikkat etmeleri gerektiğine ilişkin bilgi verilmesi,
7. Velilere öğrencilerin seçme sınavı öncesi ve sonrası yaşayacakları heyecan, üzüntü gibi duygularla baş edebilmeleri için hangi tutum ve davranışları sergilemesi gerektiğinin anlatılması,

Öğrenciler için hazırlanan konu başlıkları;

- Öğrencilere kurumun tanıtılması,
- Öğrencilere yetenek alanlarını nasıl keşfedecekleri, onları nasıl geliştirebilecekleri ile ilgili temel bilgilendirmenin yapılması,
- Öğrencilerle seçme sınavı öncesi yaşayacakları heyecan, üzüntü, kaygı gibi duyguları nasıl yönetecekleri ile ilgili uygulamalı çalışma yapılması,
- Gönüllü öğrencilerle örnek seçme sınavı uygulamasının yapılması

Seminere BİLSEM genel yetenek sınavından gerekli olan taban puanları olarak Aksaray BİLSEM müzik yetenek sınavına başvuru hakkı kazanan 41 öğrencinin, 28'si ve öğrenci velilerinden 31'i seminere katılım sağlamıştır.

Tablo 1

BİLSEM müzik tarama sınavına giren öğrencilerin okul listesi

Okul ismi	Sınıf düzeyi	Öğrenci sayısı (f)
Metropol Koleji	1-2	2
Emlak Kredi İlkokulu	1-2-3	5
Bahçeşehir Koleji	1-3	3
Timur Sarrafoğlu	1-2-3	3
23 Nisan İlkokulu	1-3	5
Mehmet Akif Ersoy	1	1
Cumhuriyet İlkokulu	1-2-3	5
Naci Abay İlkokulu	1-2	2
Ak İrfan Koleji	2-3	4
Kılıçarslan İlkokulu	2-3	5
Yenisen Koleji	3	1
Kömürcü Mehmet Baysal İlkokulu	3	1
Kamber Gülizar Demir İlkokulu	2	1
İstiklal İlkokulu	3	1
Fatma Mithat Gürsoy İlkokulu	3	1
Aksaray Lale Koleji	3	1
Toplam		41

Listede 1 kolej, 11 devlet ilkokulu yer almaktadır. Listede yer alan okulların müdürleriyle tek tek görüşme yapılmış, velilere ve öğrencilere bu şekilde ulaşılmıştır.

Seminer öncesi öğrenci ve velilerle yapılan görüşmeye ilişkin bulgular. Seminere katılan 28 öğrenci ve 31 veli ile seminer öncesi seminerin katkısını ölçmek üzere görüşme yapılmıştır. Öğrencilere “Sınavda senden neler yapman isteniyor?”, “Ses nasıl tekrar edilir, ritim tekrarı nasıl yapılır biliyor musun?” gibi sınavda sorulacak konularla ilgili bilgi sahibi olup olmadıklarını ölçen sorular sorulmuştur. Öğrencilerin 25’i (%89,2) sınav içeriği ile ilgili bilgi sorularına yanıt vermemiştir. Sadece 3 kişi (%10,7) sorulan sorulara gönüllü olarak katılım sağlamıştır. Bu öğrencilerin sınava yönelik eğitim aldıkları öğrenilmiştir. Aşağıda öğrencilerin yanıtlarına alıntılanarak yer verilmiştir;

Örn:1 (Öğrenci 1-2-3-11-15-17-21) “Hayır bilmiyorum.”

Örn:2 (Öğrenci 10-12-20-22) “Sınava girmek istemiyorum.” “Korkuyorum.” “Hiç şarkı söylemedim.”

Seminer öncesi velilere “çocuklarının BİLSEM müzik alanında sınava girmesi kararını nasıl aldıkları ve müzik yetenek alanında ilk kez sınava girip girmediği, sınava yönelik bir hazırlık yapma ile ilgili görüşlerinin neler olduğu” sorulmuştur.

Araştırmaya katılan 31 velinin 9’u (%29) çocuğunu sınıf öğretmenin yönlendirdiğini, 1’i (%3) müzik öğretmenlerinin yönlendirdiğini, 1’i (%3) müzik okulu okuması düşünüldüğü için çalgı öğretmenin yönlendirdiğini, 6’sı (%19) çocuklarının yetenekli olduğunu düşündüğü için kendilerinin başvuru yaptığını, 8’i (%26) de çocuklarının kendi isteği ile sınava girmeyi tercih ettiğini söylemiştir.

Tablo 2

Veli görüşlerine göre çocukların BİLSEM müzik alanına yönlendirilme nedenleri ve frekans tablosu.

Görüşler	f	%
Sınıf öğretmenin yönlendirmesi	9	29
Öğrencinin isteği	8	26
Müzik öğretmenin yönlendirmesi	1	3
Yetenekli olduğu için ailenin yönlendirmesi	6	19
Genel yetenek puanı sebebiyle	1	1
Konservatuara hazırlık olması için	6	19
Toplam	31	100

Tablo 3

Öğrencilerin BİLSEM müzik yetenek sınavına ilk kez girip girmediğine ilişkin veli görüşleri ve frekans tablosu

Görüşler	f	%
Evet	29	94
Hayır	2	6
Toplam	31	100

Tablo 4

Öğrencilerin BİLSEM müzik yetenek sınavına hazırlık yapıp yapmadığına ilişkin veli görüşleri ve frekans tablosu

Görüşler	f	%
Hazırlık yapmadık	26	84
İnternette inceledik	3	10
Piyano öğretmeni hazırladı	1	3
Müzik öğretmeni hazırladı	1	3
Toplam	31	100

Yukarıdaki tablodan anlaşılacağı üzere veli görüşlerine göre 31 veliden 26'sı (%84) herhangi bir hazırlanma sürecine girmemiştir.

Velilerin “Bilsem müzik yetenek alanı tarama sınavı ile ilgili yayınlanan videoyu izleyip izlemedikleri ve sınav içeriği ile ilgili kaynaklara nasıl ulaşacakları ile ilgili olarak kimlerden bilgi aldıklarına yönelik veli görüşlerinin ne olduğu” ile ilgili tablo da aşağıda yer almaktadır.

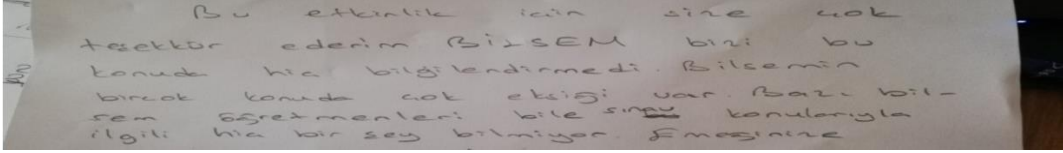
Tablo 5

Velilerin BİLSEM 2019 müzik yetenek sınavı bilgilendirme videosuna nasıl ulaştıkları ve izleyip izlemedikleri ile ilgili frekans tablosu

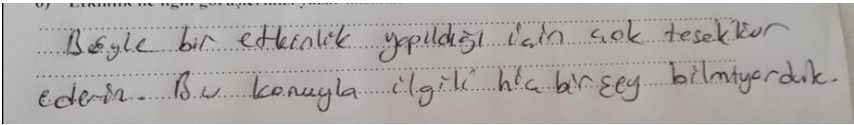
Görüşler	f	%
İzledik/kendimiz ulaştık	1	3
İzlemedik/ bilgilendirme yapılmadı	30	97
Toplam	31	100

Tabloda da görüldüğü gibi velilerin tamamına yakını internet ortamında yayınlanmış BİLSEM 2019 müzik sınavı bilgilendirme videosundan haberdar olmadığını, okul tarafından bilgilendirmenin de yapılmadığını belirtmiştir. “Etkinlikle ilgili görüşleri ve bundan sonrası için nasıl çalışmalar

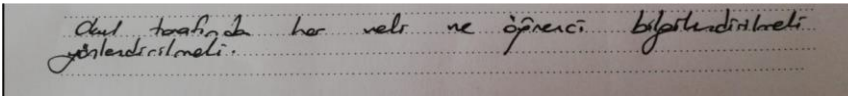
yapılmasını istedikleri” ile ilgili açık uçlu sorulara yanıt vermeleri istenen velilerin tamamı, bilgilendirme videosu hakkındaki bilgiyi seminer sayesinde öğrendiklerini ve etkinliğin her sene yapılacak bir sınav bilinci yaratma seminerine dönüştürülmesini talep etmişlerdir. Aşağıda bu görüşü yansıtan birkaç örneğe yer verilmiştir.

Şekil 1. V2. açık uçlu soru yanıtı

Şekil 2. V2 açık uçlu soru yanıt

Şekil 3. V4. açık uçlu soru yanıtı

Seminer sonrası öğrenci ve velilerle yapılan görüşmeye ilişkin bulgular. Seminerin katkısını ölçmek üzere BİLSEM yetenek sınavına katılan 31 veli ve 2 öğrenci ile yetenek sınavı sonunda görüşme yapılmıştır. Öğrenci ve velilerin görüşlerine ilişkin bilgiler Tablo 5 de görüldüğü gibidir.

Tablo 6

BİLSEM sınavına yönelik yapılan seminer içeriğinin katkısına ilişkin öğrenci görüşlerinin dağılımı

Görüşler	f
Müzik yetenek alanında kendini nasıl değerlendireceği ile ilgili bilgi edinme	15
Tek başına sınava hazırlanma sürecini nasıl yöneteceği hakkında bilgi edinme	10
Bireysel değerlendirmede nelerle karşılaşacağı ile ilgili bilgi edinme	24
Seminerin sınav kaygısı ve heyecanını azaltmaya etkisi	28
Kurum hakkında bilgi edinme	16

Tablo7

BİLSEM sınavına yönelik yapılan seminer içeriğinin katkısına ilişkin veli görüşlerinin dağılımı

Görüşler	f
Müzik yeteneğini gösteren belirleyici unsurları tanıma	25
Çocuğuna sınavın bilimsel kısmına hazırlanırken nasıl destek olacağı hakkında bilgi edinme	15
Çocuğun seçilmeme endişesi ile nasıl baş edeceği ile ilgili bilgi edinme	10
Çocuğunun yetenek alanına uygunluğunu nasıl gözlemleyeceği ile ilgili bilgi edinme	15
Sınav günü çocuğuna nasıl destek olunacağı ile ilgili bilgi edinme	23
Kurum hakkında bilgi edinme	27

Öğrencilerin tamamı seminerin heyecanlarını azalttığını, sınavda nelerin ölçüleceğine dair bilgi edinmelerinin onları rahatlattığını, kendilerini iyi hissettiklerini dile getirmiştir. Öğrenciler ayrıca sınav esnasında seminerdeki bilgileri hatırladıklarını ve sınavda da kendilerini rahat ifade edebildiklerini belirtmişlerdir. Velilerin de en çok verdiği yanıtın seminerin müzik yetenek alanının belirleyici unsurlarını tanımlarını sağladığı ve kurumu bu sayede tanıdıkları yanıtı olmuştur.

Öğrencilerin ve velilerin yukarıdaki bulgulara ilişkin verdikleri bazı cevaplar aşağıdaki gibidir;

“Sınavda sesleri nasıl tekrar edeceğimizi söylediğiniz aklıma geldi. Seminerden sonra eve gidip birkaç defa tekrar ettim söylediklerinizi. Sınavda ne olacağını öğrendiğim için kendimi iyi hissettim.” Ö1.

“Sınavda sesleri nasıl tekrar edeceğimizi söylediğiniz anı hatırladım. Sınav öncesi kendimizi nasıl rahatlatacağımız ile ilgili verdiğiniz bilgiler aklıma geldi. Seminerden sonra annemle BİLSEM videosunu izledik. Sınav esnasında kendimi çok iyi hissettim.” Ö2.

“Müzik ya da resim benim için fark etmiyordu. Öğretmenim müzik sınavını seçmemi istedi. Seminerde BİLSEM ‘de neler yapabileceğimi öğrenince okumayı daha çok istedim.” Ö16.

“Daha önce müzik sınavına girmemiştim. Seminerde müzik sınavı nasıl olur onu öğrendim. Seminerde bir sınava girerken kendimi nasıl hazırlarım, heyecanımı nasıl azaltırım onlarla ilgili güzel bilgiler öğrendim.” Ö22.

“Çocuğumu sınava hazırlanması için müzik kursuna gönderdim. Kurstan farklı olarak seminerde BİLSEM’in amacı, çocuğumuzun burada nasıl bir eğitimi alacağı ile ilgili detaylı bilgi aldık. En önemlisi sınava hazırlanırken çocuğumuza nasıl yaklaşmamız, onu sınav öncesi ve sınav esnasında hatta sınav sonucunu kötü alması halinde nasıl davranmamız gerektiği ile ilgili güzel bilgiler verildi. Birçok velinin bu bilgilere ihtiyacı olduğunu düşünüyorum” V27.

“Seminerden sonra onu müzik okuması için zorladığım için pişman oldum. Müzik alanında kendini geliştirebileceği bir kurum olduğunu düşünüyordum ama BİLSEM de bu konuda yoğun bir eğitime girmesinin, seçilmeme korkusu yaşamasının gereksiz olduğunu fark ettim.” V5.

“Çocuğumun okul dışında da çalışabileceği bir yer olması evde boş oturmaması için BİLSEM’e kabul edilmesini istiyordum. Ancak seminerde çocuğumu tanımadan sınavlara hazırlamamın onda da nasıl etkilere yol açtığını gözlemiş oldum. BİLSEM’in bir etüd merkezi değil çok yoğun bir eğitim veren kurum olduğunu öğrendim.” V10. “Çocuğuma seminerin faydalı olduğunu düşünüyorum. Çünkü aldığımız bilgiler ile çocuğumun seçme sınavında seçilmemesinin onun başarısız kalacağını, müzik alanında ilerlemesi için neler yapabileceğimiz ile ilgili birçok yeni bilgi öğrendik.” V19.

Tartışma ve Sonuç

İlkokul düzeyinde yetenekli olan öğrencilere yönelik yapılan BİLSEM müzik alanı değerlendirme sınavında, daha eşit şartlarda bir seçme ortamı yaratabilmek için öğrencilerin sınava bilinçlerini yükseltme amaçlı seminer çalışmasının etkilerinin ölçülmesi ile ilgili yapılan bu araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

BİLSEM müzik öğretmenleri ile yapılan görüşmelerde müzik yetenek alanı değerlendirmesine öğrenci yönlendirme aşamasının bilinçli bir şekilde yürütülmediği, öğrencilerin ve velilerin sınava bilinçsiz geldikleri dile getirilmiştir. Keskin ve ark. (2013) ile Evin’in (2007) yapmış olduğu çalışmalarda BİLSEM’lere yönlendirme amacıyla kullanılan formların ve yönlendirmede görevli olan ilgili öğretmenlerin yetenekli öğrencilerin kabiliyet ve becerilerini analiz etmede yeterli olmadığı belirtilmiştir. Seminer sürecinde öğrencilere ve velilere müzik alanında yeteneği belirleyici unsurların neler olduğu gösterilmiş, öğrencilerin kendilerini ve velilerin çocuklarını bu unsurları dikkate alarak nasıl gözlemleyecekleri anlatılmıştır. Bilgilendirmenin araştırma bulgularından elde edilen aşağıdaki örnek öğrenci ve veli yorumundan yola çıkarak fayda sağladığı görülmektedir.

“Çocuğum müzik dinlemeyi çok seviyordu. Her yerde şarkı da söylüyordu ama BİLSEM’de müzik alanında akademik olarak ilerlemesini değil bir çalgı kursuna veya koroya katılmasının onun için daha iyi olacağına karar verdik.” V13.

“Annem sınava sadece denemem için yazdırdı. Müziği hiç düşünmemiştim ve istemiyordum. Bu seminerde müzikte yeteneğim olduğunu gördüm. Bunu öğrenince kendimi daha çok geliştirmek istedim.” Ö13.

İlkokul çağı öğrencilerinin katıldığı yetenek sınavlarında görevli olan alan uzmanları ile yapılan görüşmelerde BİLSEM ve konservatuvar sınavlarının hemen hemen aynı amaçla seçme yaptığı, yapılış şekillerinin benzer olduğu ancak konservatuvara başvuru yapan öğrencilerin BİLSEM öğrencilerinden farklı olarak sınava hazırlıklı geldikleri görülmektedir. Devlet okullarında yapılan seçme sınavları herkese eşit imkânda eğitim ulaştırmak, imkânı olmayan ailelerin bu imkândan faydalanabilmesini sağlamak amacıyla yapılmaktadır. Çalışmada BİLSEM seçme sınavına girmeye hak kazanan öğrencilerin sınav anında yeteneklerini kolayca ortaya koyabilmeleri için gereken bilgilendirmenin mutlaka öncesinde verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Alan uzmanları ile yapılan görüşmelerde öğretmenlerin yaşları küçük olan öğrencilerde çoğu zaman sıkıntı yaşadıkları ve bu sıkıntıyı kendi yöntemleri ile çözmeye çalıştıkları görülmektedir. Hâlbuki sınav içeriği ve uygulanışının, sınava giren yaş grubunun değişiklik göstermesi nedeni ile yaşları küçük olan çocukların olumsuz bir deneyim yaşamamaları adına önemsenmesi gerekir. Sarı ve Ögülmüş (2014), Maba (2014) ve Levent ve Şahin’nin (2015) de araştırma sonuçlarında dile getirdiği ile paralel olarak, BİLSEM müzik yetenek alanı değerlendirme sınavının içerik olarak ilkökul öğrencilerinin gelişimsel özelliklerini dikkate alacak biçimde güncellenmesi, öğretmenlerin kurum içi eğitimlerle bilgi düzeylerinin güçlendirilmesi ve velilere yönelik bilgilendirmeleri de içeren seminerlerin, eğitimlerin planlanması yapılmalıdır.

Velilerle yapılan görüşmelerde Sezginsoy’un (2007) çalışma sonuçlarından elde ettiği gibi süreçle ilgili çok azının bilgi sahibi olduğu görülmüştür. Velilerin öğrencilerin dâhil olacağı bir eğitimin üniversiteler ve BİLSEM’lerin ortak yapacağı bir eğitimin olması yönünde fikir vermişlerdir. Blackburn (2017), Witte’in değindiği gibi (2015) müzikle tanışma aile içinde şarkı söyleyerek taklit ederek başlar. Anne ve baba çocuğa mentorluk yapma misyonuna sahiptir. Bu açıdan baktığımızda aile içinde ve sosyal çevresinde müzikal bir çevresi olmayan çocuk böyle bir seçmeye yönlendirilmişse

yeteneklerini ortaya koyarken seçilmeme kaygısı ile içine kapanacak ve yeteneklerini ortaya çıkaramayacaktır. Tantay (2010) da bu nedenle öğrencilerin hiçbir zorlamaya ve strese maruz kalmamaları için uzun süreli kamplara alınması ve bu kamplar sonucunda değerlendirilmesini desteklediğini belirtmiştir. Seminer sonrası alınan görüşler de bu araştırma sonuçlarını destekler nitelikte olmuştur. Öğrenciler sınav anında soruları daha iyi kavradıklarını, heyecanlarının azaldığını ve güvenlerinin arttığını dile getirirken, veliler çocuklarını destekleyebildikleri için mutlu ve rahat hissettiklerini belirtmişlerdir. BİLSEM gibi kurumların seçme sınavları öncesi planlayacakları bu tür seminerler velilerin çocuklarının yetenek alanlarını nasıl keşfedecekleri ile ilgili bilinçlenmelerini dolayısıyla, çocukların kendileri ile ilgili geleceğe dönük olumsuz deneyimler yaşamalarının önüne geçilecektir.

Çalışma verilerinden yola çıkarak Aksaray BİLSEM müzik yetenek alanında öğrenci ve veli sınav bilincinin yükseltilmesi amaçlı yapılan bu çalışmadan yola çıkarak BİLSEM sınavları öncesi veli ve öğrencilere yönelik hatta sınıf öğretmenlerinin de dahil olacağı seminerler yapılabilir.

Yapılan bu araştırmada seminer bir gün ile sınırlandırılmıştır. Ancak planlanacak seminerlerin daha uzun soluklu birkaç günü kapsayan şekilde de planlanması önerilmektedir. Böylece bilgilerin kalıcı olması ve etkinliğin veli ve öğrencilerle etkileşimli yürütülmesi sağlanabilecektir. Öğrenci ve veliler seminerde verilen heyecanı, kaygıyı yönetme becerileri ile ilgili bilgilerin başka seçme sınavları için de faydalı olduğu yorumunu yağmışlardır. Buradan yola çıkarak seminerde bu konunun daha geniş bir zaman içinde ele alınması faydalı olacaktır.

BİLSEM'lere yönelik yapılacak seminerlerin sınav öncesi dönemde ilköğretimler veya paydaş kurumlarla birlikte sistematik olarak planlanması düşünülebilir.

Kaynaklar

Bilim ve Sanat Merkezi Öğrenci Tanılama Kılavuzu (2015-2016), <<http://orgm.meb.gov.tr/www/2015-2016-bilim-ve-sanat-merkezleri-ogrencitanilama-kilavuzu-yayimlandi/icerik/619>>, (ET:09.10.2018).

Bilim ve Sanat Merkezi Öğrenci Tanılama Kılavuzu (2017-2018), <<http://orgm.meb.gov.tr/www/2017-2018-bilim-ve-sanat-merkezlerogrencitanilama-kilavuzu-yayimlandi/icerik/952>>, (ET:09.09.2018).

Bilim ve Sanat Merkezi Yönergesi (2018), <https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2016_10/07031350_bilsem_yonergesi.pdf>, (ET:09.10.2018)

Blackburn, C. (2017). Young children's musical activities in the home. *Education 3-13*, 45(6), 674-688.

Christensen, L. B. Johnson, B. R. ve Turner, L. A. (2020). *Araştırma yöntemleri desen ve analiz* (Çev. Ed. A. Aypay). Ankara: Anı Yayıncılık.

Evin, Z. 2007. *Bilim ve sanat merkezlerinde görev yapan müzik öğretmenlerini üstün müzik yetenekli öğrencilerin tanılmasında karşılaştıkları sorunların incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Gökdemir, S. (2017). *Ülkemizde özel yetenekli öğrencilerin tanılama sürecinin öğretmen, veli ve öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Keskin, M. Samancı N. ve Aydın S. (2013). Bilim ve sanat merkezleri: mevcut durumları, sorunları ve çözüm önerileri”. *Üstün Yetenekli Eğitim Araştırma Dergisi*, 1(2), 254-265.

Levent, F. (2011). *Üstün yetenekli çocukların hakları el kitabı (anne, baba ve öğretmenler için)*. İstanbul: Çocuk Kitapları Vakfı Yayınları.

Levent, F. ve Şahin, F. (2015). Sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde kullandıkları stratejilerin incelenmesi. *The Online Journal of New Horizons in Education*, 3(5),73-82.

Maba, A. (2014). *Türkiye’de müzik alanında potansiyel üstün bireylerin eğitimlerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Özden, M. Y. ve Durdu, L. (2016). *Nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı.

Rasmussen, A. ve Rasmussen, P. (2015). “Conceptions Of Student Talent İn The Context of Talent Development”. *International Journal of Qualitative Studies in Education*, 28(4), 476- 495.

Sarı, H. ve Öğülmüş, K. (2014). “Bilim Sanat Merkezlerinde (BİLSEM) Karşılaşılan Sorunların Öğretmen ve Öğrenci Açısından Değerlendirilmesi”. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 254-265.

Sezginsoy, B. (2007). *Bilim ve sanat merkezi uygulamasının değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.

Sönmez, V. ve Alacapınar, G. F. (2013). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı.

Şahin, D. (1991). İlkokul çocuklarının yetenek, çaba ve şansa bağlı görevlerdeki başarı ve başarısızlığa ilişkin duygusal tepkileri. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 8(1-2), 101-115.

Tantay, Ş. (2010). *Özel veya üstün yetenekli çocuklara eğitim veren okul ve merkezleri incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Üniversitesi, İstanbul.

Yağlı, Ğ. (2011). *Yönetici ve öğretmen görüşleri çerçevesinde bilim ve sanat merkezlerinin yapı ve yeniden yapılanması: İstanbul bilsem örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.

Yıldırım, K. (2010). Nitel araştırmalarda niteliği artırma. *İlköğretim Online*, 9(1), 79-92.

Yılmaz, S. ve Tortop, H. (2018). Üstün yetenekli öğrencilerde beklenmedik başarısızlık. *Üstün Zekâlılar Eğitimi ve Yaratıcılık Dergisi*, 5(2), 1-9.

Witte, L. A., Kiewra, K. A., Kasson, S. ve Perry, K. (2015). Parenting talent: a qualitative investigation of the roles parents play in talent development. *Roeper Review*, 37(2), 84-96.

Extended Abstract

Purpose

In this study, a proposal is presented on how to increase the awareness of the students who take the BİLSEM music aptitude test.

Method

Single case study design, one of the qualitative research methods, was utilized in the study, and the data in the study was collected using semi-structured and unstructured interview forms. 28 students attending the 1st and 2nd and 3rd grades of primary education who took the 2019 Aksaray BİLSEM music selection exam and 31 accompanying parents (mother or father) participated in the study.

Results

The results of the interviews with three classroom teachers indicated that the students tend to define the selection exam as an environment of success or failure and the parents prepared their children for the BİLSEM test with this perspective. For this reason, it was stated that it is a need to carry out activities such as the seminar helping students gain awareness of exams.

In the interview with 2 music teachers working at BİLSEM; it was stated that the BİLSEM test questions do not require readiness, however, due to the young age of the students who take the BİLSEM aptitude tests, there is a need for preliminary information during the exam.

As a result of the interviews with 2 lecturers who took part in early period music aptitude tests; it was stated that students and parents need the support of field experts since music teachers do not attend

primary school music lessons, and that is why it is important to organize seminars for students and parents in public schools.

Before the seminar prepared in line with these opinions, the students were asked how much they knew about the content of the exam. 25 (89.2%) of the participants stated that they had no knowledge about the content of the exam, and only 3 (10.7%) of the participants stated that they were aware of the content because they received training for the exam.

In the interview with the students and parents after the seminar, 28 (100%) of the students stated that the seminar reduced their anxiety, knowing what they will encounter in the exam relaxed them, and therefore they felt good. 31 of the parents, ie 100%, stated that the seminar enabled them to look at the exam from a different perspective, and that they could support their children more in the preparation process for the exam.

Discussion and Conclusion

In the interviews with the experts who took part in the talent exams attended by primary school students, it was stated that the BİLSEM and the conservatory exams make selection for the same purpose, the way they were conducted was similar, but the students who applied to the conservatory came prepared for the exam, unlike BİLSEM students.

The selection exams held in public schools are conducted in order to provide education to everyone with equal opportunities and to enable families who do not have the opportunity to benefit from this opportunity. Therefore, the necessary information should be given beforehand so that the students who are entitled to take the BİLSEM selection exam can easily demonstrate their talents at the time of the exam.

In interviews with field experts, it is seen that teachers often have difficulties with younger students and try to solve this problem with the help of their own methods. The content of the BİLSEM music talent field assessment exam should be updated in a way to take into account the developmental characteristics of primary school students, increased the level of knowledge of teachers with in-service trainings and planned seminars and trainings, including informing parents.

In the interviews with the parents, an idea was given that an education in which parents and students will be included regarding the BİLSEM examination process should be an education that universities will jointly provide with BİLSEMs.

The opinions received after the seminar also supported the results of this research. While the students stated that they understood the questions better during the exam, their anxiety decreased and their confidence increased, the parents stated that they felt happy and comfortable because they were able to support their children.

In order to provide the generalizability of this study, which aims to raise the awareness of students and parents in the field of Aksaray BİLSEM music talent, it has been emphasized that the studies including trainings for other stakeholders related to BİLSEMs should be done in different BİLSEMs.

ETİK BEYAN: "Bilsem Müzik Sınavında Öğrencilerin ve Velilerin Sınava İlişkin Farkındalıklarını Arttırmaya Yönelik Bir Çalışma (Aksaray İli Örneği)" başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır ve veriler toplanmadan önce Aksaray Üniversitesi Eğitim Etik Kurulu'ndan 28.12.2017 tarih ve 2017/95-113 sayılı etik izin alınmıştır. Karşılaşılacak tüm etik ihlallerde "Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yayın Kurulunun" hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederim."